

2014

**Istanbul
Bilgi Üniversitesi**

LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

ENGELSİZ BİLGİ BİRİMİ

2013-2014 AKADEMİK YILI RAPORU

25 Temmuz 2014

1. GİRİŞ

İstanbul Bilgi Üniversitesi “Engelsiz Bilgi Birimi ve Komisyonu”, ilgili mevzuat çerçevesinde, 19 Şubat 2013 tarih ve V05/YNK/19 sayılı Üniversite Yönetim Kurulu kararı ile oluşturulmuş ve çalışmalarına başlamıştır. Hazırlanan 2013-2014 Akademik Yılı Raporu, geçtiğimiz dönem raporu kapsamındaki hususlar da dikkate alınarak düzenlenmiştir. Bu dönem içinde yapılan çalışmalar ve ileriye dönük öneriler aşağıda açıklanmıştır.

Komisyon, 31.10.2013, 10.03.2014 ve 04.06.2014 tarihlerinde toplanarak; üniversitemizde fiziki ulaşılabilir bir yaşam için, Aile ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün üniversiteler için hazırladığı kriterler ile mevcut engelli mevzuatına göre çözülmesi gereken hususlarda ve akademik ortamlarda öğrencilerin desteklenmesi çalışmalarına devam etmiştir.

2013-2014 Akademik yılında görme, fiziksel ve disleksi engelli olan 14 öğrenciye, ulaşım, refakatçi, yurt, kitap bursu, burs ve sınav koşulları uygulanması ve kurum içinde staj konularında destek sağlanmıştır.

2. FİZİKİ ERİŞİM

Gerçekleştirilenler

- Kampüslerde fiziki engellerin ortadan kaldırılmasının yasal zorunluluk olduğu dikkate alınarak, **santralistanbul**, **Dolapdere** ve **Kuştepe** kampüslerinin fiziksel erişilebilirlik raporları Mimarlık Fakültesi'nin desteği ile hazırlanmış ve Teknik Hizmetler Müdürlüğüne verilmiştir. Teknik Hizmetler Müdürlüğü, rapor rehberliğinde, üniversitemizdeki fiziki engellerin ortadan kaldırılması çalışmalarını planlamış ve izlemiştir. Bu bağlamda “**santralistanbul**” Kampüsü'ndeki engelli bireyler için erişimi imkânsız kılan **parke yolların fiziki açıdan engellilere uygun hale getirilmesi** öncelikli çalışma konusu olmuştur. Yapılan planlamada engelli bireyler için 150 cm genişliğinde bir yol yapılması programlanmış, bütçelenmiştir. 1,5 ay süreceği tahmin edilen bu çalışma ile tekerlekli sandalye kullanıcılarının ve hissedilebilir zemin yapılacağından görme engellilerinin erişimleri kolaylaşacaktır. Yapım çalışmalarının 18 Temmuz sonrasında başlanarak, 22 Eylül 2014 tarihinde bitirilmesi planlanmaktadır.
- **santralistanbul** Kampüsündeki sarı renkli tarihi binaların iç ve dış merdivenlerine korkuluk yapılmasına başlanmıştır ve çalışmaların kısa sürede tamamlanması hedeflenmiştir.
- **santralistanbul** Kampüsündeki ‘Friends’ yemek mekânı, tekerlekli sandalye kullanıcılarının yemek kuyruğuna girebilmesi için, turnikeyi kaldırmış ve Braille Menü uygulamasına başlamıştır.

Yapılması gerekenler

- **santralistanbul** Kampüsü'nde engelliler için tehlike arz eden tarihi açık kanallara erişim engellenmeli ve buralara korkuluk veya tehlikeyi engelleyici bir çözüm gerekmektedir.
- Her üç kampüste de gerekli yerlere rampa uygulamaları tekrar gözden geçirilmeli ve eksikler tamamlanmalıdır. Özellikle **santralistanbul** Kampüsü E2

binasını E1'e bağlayan merdiven altı yolun tekerlekli sandalye geçişine uygun olup olmadığı tespit edilmeli; uygun genişlikte olmayan kısımlara ek rampa yol eklenmeli; aynı şekilde E1 bahçe alanının bitimi ile kafeteryaya bağlanan yola da 2 adet rampa eklenmesi gerekmektedir.

- **santralistanbul** Kampüs içinde kot farklarının olduğu bina girişlerinin düzeltilmesi için gereken önlemler alınmalıdır.
- Dış alanlardaki yönlendirme ve çöp kutularının engel teşkil etmeyecek şekilde düzenlenmesinde devamlılık sağlanmalıdır.
- Ayrıca üç kampüste de mutlaka görme engelliler için bina içi mekânlarda hissedilebilir kılavuz yollar yapılmalıdır. Ek olarak merdiven başlarına uyarıcı ve hissedilebilir kılavuz zemin yapılmalıdır.
- 'Shuttle' hizmetlerinde kullanılan araçlar engelli öğrencilerin kullanımına uygun değildir. Kampüsler arası ve bazı personel servislerinde erişime uygun araç ihtiyacı vardır ve yapılacak yeni ihalede bu durum dikkate alınmalıdır. Ek olarak kampüslerde ve şehirde shuttle araçlarının ilk ve son duraklarında engelli öğrencilerin araçlara binmeleri için uygun erişebilirlik şartları oluşturulmalıdır.
- Binaların acil çıkışlarına sesli uyarılar yapılmalıdır.
- Engel durumları göz önüne alınarak ofis, kütüphane ve buralardaki raflar sabitlenmesi konusu devamlılık arz etmeli ve kontrol edilmelidir.
- Engelli öğrenci ve personelimizin kampüslerin fiziksel özellikleri bakımından, akademik, sosyal ve psikolojik açıdan okulda yaşadıkları bazı zorluklara çözüm bulunmalıdır. Örneğin, idrar sondası kullanımı ve sık sık enjeksiyon uygulaması gereken durumlarda mahrem ve hijyenik bir ortam gereklidir. Revirin yoğun olması nedeniyle kimi zaman bu ihtiyaç karşılanamamaktadır.
- **santralistanbul** Kampüsünde hizmet veren, Lokma ve Papaz İşletmelerinin rampalarının ve burayı işletenlerin engelli erişimi için yapmaları gerekli uygulamaların Teknik Hizmetler Birimi tarafından kontrol edilmesi ve bu iki mekânda Braille menülerinin oluşturulması gerekmektedir..
- **Dolapdere** Kampüsünde girişin erişilebilirliğinin sağlanması konusu gündemde tutulmalı ve bir çözüm bulunmalıdır.
- Binaların içindeki tabelalar uygun yükseklik vb. özellikleri dikkate alınarak engellilere göre düzenlenmeli ve eksik olanlar tamamlanmalıdır.
- Her üç kampüsteki WC'ler engelli bireyler için uygun hale getirilmelidir.
- Asansörlerde kabin içinde katları belirtir sesli uyarılar ve kabartma harflerle kat bilgileri olmalıdır.
- Kampüslerde öğrenim sırasında konser ve etkinlik provaları engelli öğrencilerin hareket ve odaklanmalarına engel olmamalıdır. Bunun için Engelsiz Bilgi Birimi'nden görüş alınmalıdır.
- Sınıflar engelliler için daha uygun koşullara getirilmelidir. Özellikle büyük anfi sınıflarda tekerlekli sandalye kullanıcıları için erişim yoktur.

3. EĞİTİM, SINAV KOŞULLARI ve EĞİTİM ARAÇLARI

Gerçekleştirilenler

- Genel Eğitim dersleri arasına alınmak üzere engellilik konulu bir dersin müfredata alınması çalışmaları yapılmıştır. 2015-2016 Güz döneminde açılmak üzere “GE 219” kodlu, “**Prejudices, Stereotypes and Disability (Önyargılar, Kalıpyargılar ve Engellilik)**” isimli ders müfredata alınmıştır.
- Braille yazıcı satın alınmıştır.
- Görme engelli hazırlık öğrencilerine, ödünç kullanım için ekran okuyucu satın alınmıştır.
- Fakülte Yönetim Kurulları kararları ile uygulanması sağlanan engelli öğrencilerin özel sınav koşullarının öğrenci bazında sınav dönemlerinde takip edilmesine devam edilmiştir.

Yapılması Gerekenler

- Engelli öğrencilerimizin, engel durumlarına göre, farklı öğrenme ve öğretme teknikleri uygulamaya konulması hakkında çalışmalar yapılmalıdır.
- Satın alınan ve **santralistanbul** Kampüsü Kütüphanesine Braille yazıcı kurulmalıdır. **santralistanbul** Kütüphanede engelli eğitim araçları için bir kısım ayrılmalı ve görme engelliler için ekran okuyucu, yazı büyütme programı kurulmuş olan diz üstü bilgisayarlar gibi eğitim desteklerinin bulunması gereklidir.
- Mimarlık Fakültesi müfredatına, YÖK’ün kararları dikkate alınarak, evrensel tasarım ile ilgili bir dersin konulması konusunda çalışmalar sürdürülmelidir.
- Engelli öğrencilerle ilgili olarak tüm öğretim elemanlarına (özellikle akademik danışmanlara) ve idari personele gerekli bilgi aktarımı için bir program yapılmalıdır.
- Eğitim ve Sınav koşulları konularında rehber hazırlanması ve bir yönerge oluşturulması gerekmektedir.

4. WEB ERİŞİM

Gerçekleştirilenler

- Engelsiz Bilgi Web sitesi açılmıştır.
- Üniversitesinin web sitesinin görme engelliler tarafından erişiminin kontrolü, düzenli toplantılarla görme engelli, Engelsiz BİLGİ görevlisi ve Bilişim Teknolojileri Web yönetimiyle sürdürülmektedir.

Yapılması Gerekenler

- Açılan “Engelsiz Bilgi” Web sitesinin eksikleri tamamlanarak Üniversite içinde duyurulmalıdır.
- Üniversitenin web sitesi üzerinde verilen tüm duyuruların görme engelliler tarafından erişiminin sağlanması için IT birimi destek vermelidir.

5. ENGELLİ BİREYLERİN ACİL DURUMLARDA KORUNMASI ÇALIŞMASI

Gerçekleştirilenler

- Güvenlik açısından, “Engelli Bireylerin Acil Durumlarda Korunması Çalışması” konulu rapor hazırlanmıştır.
- Komisyon üyesi ve İş Güvenliği Uzmanı Mine Cöbek, yedi engelli öğrenci ve on üç engelli çalışan ile Acil Eylem Planı kapsamında birebir görüşme yaparak, acil durumlarda (deprem, yangın vs.) engelli bireylerin hazırlıklı olması ve kendini koruması için neler yapması gerektiği hakkında bilgilendirme yapmıştır.

Yapılması Gerekenler

- Acil durum bilgilendirmelerinin sürekliliği sağlanmalı ve Engelsiz BİLGİ web sayfasında yer almalıdır.
- “Engelli Bireylerin Acil Durumlarda Korunması Çalışması” konulu rapor tüm birimlere ulaştırılmalıdır.

6. DANIŞMALIK ve PROJELER

- Komisyon üyemiz Yrd. Doç. Dr. İdil Işıl Gül, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Danışma Kurulu’na seçilmiştir.
- Üniversite olarak desteklediğimiz TOHAD’ın Sabancı’dan aldığı hibe ile yürüttüğü izleme faaliyetler devam etmektedir.

7. ETKİNLİKLER

YÖK ve çeşitli üniversiteler tarafından organize edilen engelli öğrencilerle ilgili toplantılara “Engelsiz Bilgi Birimi” temsilcileri katılmıştır ve diğer kurumlarla işbirliği ve iletişim sürdürülmektedir.

Engelsiz Bilgi Komisyonu

Prof. Dr. Atilla Eriş, Yrd. Doç. Dr. İdil Işıl Gül, Yrd. Doç. Dr. İtir Erhart, Elka Özkan, Hulusi Orhangazili, Levent Şahin, Burak Mutçalıoğlu, Gamze Alataş, Safiye Tüfekçiyaşar, Sema Bozkır, Mine Cöbek, Beyhan Demir Langlois, Süleyman Nazmi Diker, Filiz Yurtseven, Volkan Yılmaz, M. Samet Fidan (öğrenci), Müge Yıldırım (öğrenci)